

Justitiedepartementet
Enheten för migrationsrätt
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Diarienummer Ju2025/00118

Betänkandet Skärpta krav för svenskt medborgarskap (SOU 2025:1)

Förvaltningsrätten i Stockholm har, utifrån de aspekter som domstolen har att beakta, följande synpunkter på förslagen.

Övergångsbestämmelser

Förvaltningsrätten instämmer i utredningens förslag att det finns behov av övergångsbestämmelser.

Utredningen anser att det bör införas övergångsbestämmelser bl.a. för de anmälningssärenden som föreslås utmönstras. Enligt punkten 2 ska äldre föreskrifter gälla för ärenden enligt 7 och 9 §§ lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap (medborgarskapslagen) som inletts före ikraftträdandet. Utformningen synes innebära att statslösa personer som har kommit till Sverige och personer med utländskt medborgarskap i åldrarna 18–20 år inte omfattas av övergångsbestämmelserna, jfr 8 § medborgarskapslagen i dess nuvarande lydelse. Detta trots att möjligheten för dessa personer att förvärva medborgarskap genom anmälan föreslås tas bort. Utformningen synes även innebära att barn, som bipersoner, enligt 10 och 13 §§ medborgarskapslagen inte heller omfattas av övergångsbestämmelserna. För det fall avsikten har varit att inkludera någon av nu nämnda grupper bör övergångsbestämmelserna kompletteras i dessa delar. I annat fall bör de överväganden som gjorts kring vilka grupper som ska omfattas av övergångsbestämmelserna förtydligas inom ramen för det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Punkt 2 i övergångsbestämmelserna reglerar handläggningen av ärenden som har inletts före ikraftträdandet hos såväl Migrationsverket som hos domstolarna. Detta oavsett om det överklagade beslutet fattas före eller efter ikraftträdandet. Enligt punkten 4 ska också äldre föreskrifter gälla vid överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet. Den nuvarande utformningen synes därmed innebära en dubbelreglering för överklagade beslut i ärenden enligt 7, 9 och 11 §§ medborgarskapslagen som har inletts och där beslut har fattats före ikraftträdandet.

I övergångsbestämmelsernas punkt 4 anges att äldre föreskrifter ska gälla vid överklagade av ett beslut som meddelats före ikraftträdandet. I författningskommentaren anges att detsamma ska gälla vid överklagande av

ett beslut som fattats efter ikraftträdandet men där anmälan eller ansökan om medborgarskapsförvärv kom in till Migrationsverket före den 1 juni 2026. Författningskommentaren ger således intryck av att äldre föreskrifter ska gälla för samtliga överklagade beslut där ärendet inletts före den 1 juni 2026. Förvaltningsrätten ser därför ett behov av förtydligande i denna del inom ramen för det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Konsekvenser för migrationsdomstolarna

Utredningen bedömer att förslagen inte ger upphov till annat än marginella kostnader för domstolarna och att dessa ryms inom befintliga anslag. De nya och skärpta kraven kan dock förväntas leda till en ökning av antalet överklagade beslut. Det är också svårt att överblicka de samlade konsekvenserna för migrationsdomstolarna av andra kommande förändringar på migrationsområdet. Måltillströmningen och de sammantagna effekterna bör därför noggrant följas och beaktas vid framtida anslag.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Anneli Berglund Creutz efter föredragning av förvaltningsrättsfiskalen Amanda Folkebrant Sababi.

Anneli Berglund Creutz

Amanda Folkebrant Sababi